

Ενότητα 2 - Τμήμα 2

19

Πολιτισμικά επηρεασμένες έννοιες της υγείας και της ασθένειας

Οι πολιτισμικές αντιλήψεις για την υγεία και την ασθένεια αναφέρονται στον τρόπο με τον οποίο ο πολιτισμός διαμορφώνει την αντίληψη, τον ορισμό και τη διαχείριση της υγείας και της ασθένειας. Αυτές οι αντιλήψεις επηρεάζουν το ποια συμπτώματα θεωρούνται σημαντικά, πώς εξηγούνται (π.χ. από αιτίες όπως η διατροφή, το άγχος ή η ηθική αποτυχία) και ποιες θεραπείες θεωρούνται κατάλληλες.

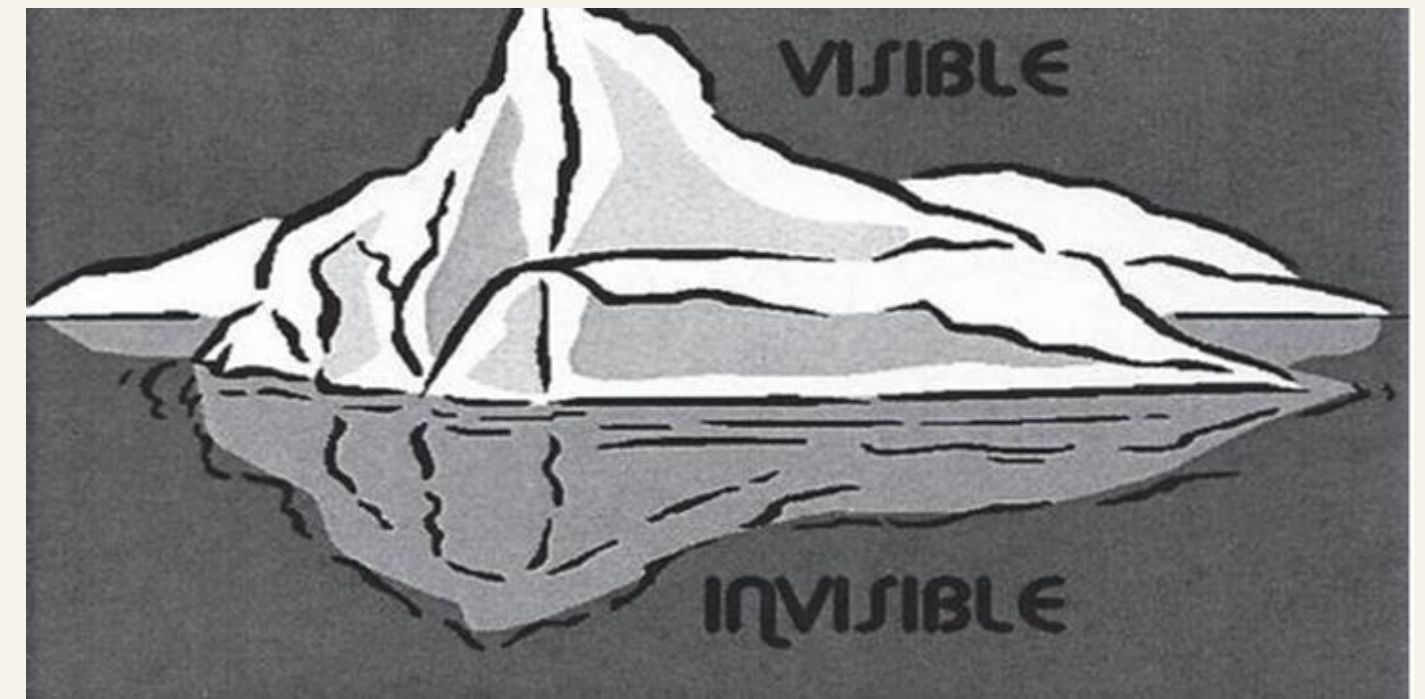
Οι ιδέες σχετικά με την υγεία και την ασθένεια, καθώς και οι προσδοκίες όσον αφορά τη θεραπεία, ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό ανάλογα με το πολιτισμικό υπόβαθρο, τις παραδοσιακές αξίες, τις προσωπικές εμπειρίες και το κοινωνικό περιβάλλον.

Ενότητα 2 - Τμήμα 2

Εννοιές της υγείας και της ασθένειας που επηρεάζονται από τον πολιτισμό

Επεξήγηση του όρου «κουλτούρα» με τη χρήση του μοντέλου του παγόβουνου
Το παγόβουνο έχει μια ορατή κορυφή. Αυτό είναι το μέρος του πολιτισμού που μπορούμε να δούμε με τη φυσική έννοια. Τα ορατά στοιχεία περιλαμβάνουν πράγματα όπως η μουσική, η ενδυμασία, η αρχιτεκτονική, η γλώσσα, το φαγητό, οι χειρονομίες, οι θρησκευτικές τελετές, η τέχνη και πολλά άλλα.
Το μέρος του παγόβουνου που δεν μπορούμε να δούμε – το μεγαλύτερο μέρος – περιλαμβάνει τομείς όπως αξίες και νόρμες, θρησκευτικές πεποιθήσεις, κανόνες κοινωνικών σχέσεων, στάσεις απέναντι σε κανόνες και ρυθμίσεις, τρόπους επικοινωνίας, διαφορές μεταξύ των φύλων κ.λπ.

Αυτά τα αόρατα στοιχεία είναι που υποκρύπτουν και διαμορφώνουν τους ορατούς τομείς του πολιτισμού. Η σημασία αυτών των ορατών στοιχείων μπορεί να γίνει κατανοητή μόνο αν γνωρίζει και κατανοεί κανείς τους (κρυφούς) μηχανισμούς που τα υποκρύπτουν.

Πηγή κειμένου και εικόνας: Πανεπιστήμιο Martin-Luther-Universityt Halle-Wittenberg, Leonardo-Office
[chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.erasmus-praktika.ovgu.de/leonardo_media/Leonardo_Neu/Downloads/Euroskills+VOCAL+VOCALMed/Interkulturelle+Unterschiede+im+medizinischen+Kontext.pdf](https://www.erasmus-praktika.ovgu.de/leonardo_media/Leonardo_Neu/Downloads/Euroskills+VOCAL+VOCALMed/Interkulturelle+Unterschiede+im+medizinischen+Kontext.pdf)

Ενότητα 2 - Τμήμα 2

21

Πολιτισμικά επηρεασμένες έννοιες της υγείας και της ασθένειας

Πολιτισμός:

- μπορεί να εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι περιγράφουν τα συμπτώματά τους και ποια συμπτώματα αναφέρουν.
- επηρεάζει σημαντικά το αν οι άνθρωποι θα ζητήσουν βοήθεια.
- επηρεάζει το είδος της βοήθειας που αναζητούν.
- επηρεάζει τις στρατηγικές αντιμετώπισης και τις υπηρεσίες κοινωνικής υποστήριξης που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι.
- καθορίζει το βαθμό στιγματισμού της ψυχικής ασθένειας.
- διαμορφώνει τη σημασία που αποδίδουν οι άνθρωποι στην ασθένειά τους.

Ενότητα 2 - Τμήμα 2

Πολιτισμικά επηρεασμένες έννοιες της υγείας και της ασθένειας

Σημαντικό!

- Παρακαλώ σημειώστε ότι **οι γενικές δηλώσεις σχετικά με τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά** μιας συγκεκριμένης ομάδας **μπορούν να οδηγήσουν σε στερεότυπα** για τα άτομα με βάση την εμφάνισή τους ή την καταγωγή τους.
- Η ποικιλομορφία εντός μιας πληθυσμιακής ομάδας είναι συνήθως **μεγαλύτερη από ό,τι μεταξύ διαφορετικών πληθυσμιακών ομάδων.**

Πηγή εικόνας: <https://pixabay.com/de/vectors/warnung-aufmerksamkeit-98596/>

Ενότητα 2 - Τμήμα 2

Εννοιές της υγείας και της ασθένειας που επηρεάζονται από τον πολιτισμό

Οι πολιτισμοί διαφέρουν επίσης ως προς τη **σημασία** που αποδίδουν οι άνθρωποι στην ασθένεια και ως προς την ερμηνεία τους για την υποκειμενική εμπειρία της ασθένειας και του πόνου (Kleinman, 1988).

Η έννοια της ασθένειας αναφέρεται στις βαθιά ριζωμένες στάσεις και πεποιθήσεις ενός πολιτισμού σχετικά με

- το αν μια ασθένεια είναι «πραγματική» ή «φανταστική».
- το αν επηρεάζει το σώμα ή το μυαλό (ή και τα δύο).
- αν αξίζει συμπόνια
- πόσο στιγματισμένη είναι.
- τι μπορεί να την προκαλεί
- τι είδους άτομο μπορεί να υποκύψει σε αυτήν.

Ενότητα 2 - Τμήμα 2

24

Πολιτισμικά επηρεασμένες έννοιες της υγείας και της ασθένειας

Πώς διαμορφώνουν οι πολιτισμικές επιρροές τις αντιλήψεις και τις στάσεις απέναντι στην υγεία και την ασθένεια;

- Αντίληψη των συμπτωμάτων: Ο πολιτισμός καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι βιώνουν και ερμηνεύουν τα συμπτώματα. Για παράδειγμα, ορισμένοι πολιτισμοί τείνουν να αντιλαμβάνονται και να εκφράζουν τον πόνο διαφορετικά από άλλους.
- Αιτίες της ασθένειας: Οι αιτίες της ασθένειας αποδίδονται διαφορετικά από πολιτισμό σε πολιτισμό. Αυτές μπορεί να κυμαίνονται από καθαρά βιολογικές εξηγήσεις έως εξηγήσεις που σχετίζονται με ηθική συμπεριφορά, πνευματικές επιρροές ή κοινωνικές ανισότητες.
- Συμπεριφορά σε περίπτωση ασθένειας: Οι πολιτισμικές νόρμες επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι αντιδρούν στην ασθένεια, π.χ. αν αναζητούν ιατρική βοήθεια σε πρώιμο στάδιο ή μόνο όταν η κατάσταση είναι κρίσιμη.

Ενότητα 2 - Τμήμα 2

Πολιτισμικά επηρεασμένες έννοιες της υγείας και της ασθένειας

Πώς διαμορφώνουν οι πολιτισμικές επιρροές τις αντιλήψεις και τις στάσεις απέναντι στην υγεία και την ασθένεια;

- **Θεραπεία και ίαση:** Οι πολιτισμικές και θρησκευτικές πεποιθήσεις μπορούν να επηρεάσουν το ποια θεραπεία θεωρείται αποδεκτή. Αυτό περιλαμβάνει ιδέες σχετικά με τη διατροφή (π.χ. θρησκευτικοί διατροφικοί νόμοι), ώρες προσευχής ή προτιμήσεις που σχετίζονται με το φύλο κατά τη διάρκεια των εξετάσεων.
- **Κοινωνικός στιγματισμός:** Σε ορισμένες κουλτούρες, η ασθένεια μπορεί να στιγματίζεται, γεγονός που έχει αρνητικό αντίκτυπο στους ασθενείς και στη θεραπεία τους.
- **Σχέσεις με τους συγγενείς:** Ο ρόλος της οικογένειας και της κοινότητας διαφέρει από πολιτισμό σε πολιτισμό, γεγονός που επηρεάζει επίσης τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι άρρωστοι. Σε ορισμένους πολιτισμούς, αναμένεται ισχυρή οικογενειακή υποστήριξη, ενώ σε άλλους, τα άτομα βασίζονται περισσότερο στον εαυτό τους.

Ενότητα 2 - Τμήμα 2

26

Πολιτισμικά επηρεασμένες αντιλήψεις για την υγεία και την ασθένεια

Οι πολιτισμικές αντιλήψεις για την ασθένεια έχουν πραγματικές συνέπειες, επηρεάζουν

- το αν οι άνθρωποι έχουν κίνητρο να αναζητήσουν θεραπεία,
- τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν τα συμπτώματά τους
- πόσο υποστηρικτικές είναι οι οικογένειες και οι κοινότητές τους
- πού αναζητούν βοήθεια (ψυχίατρος, οικογενειακός γιατρός, κληρικός και/ή παραδοσιακοί θεραπευτές),
- τι μέθοδοι ακολουθούν για να λάβουν υπηρεσίες
- πόσο επιτυχής είναι η θεραπεία.

Οι συνέπειες μπορεί να είναι σοβαρές όταν άτομα με σοβαρή ψυχική ασθένεια δεν λαμβάνουν την κατάλληλη θεραπεία. Μπορεί να περιλαμβάνουν ακραία ταλαιπωρία, αναπηρία και, ενδεχομένως, αυτοκτονία.

Πηγή εικόνας: <https://pixabay.com/de/vectors/warnung-aufmerksamkeit-98596/>

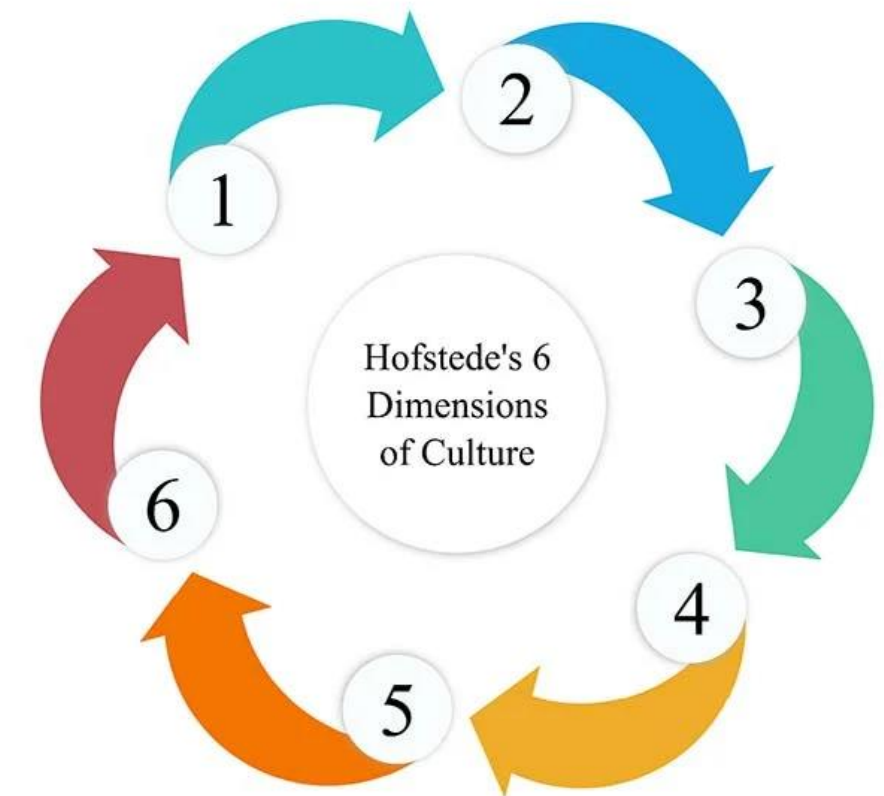
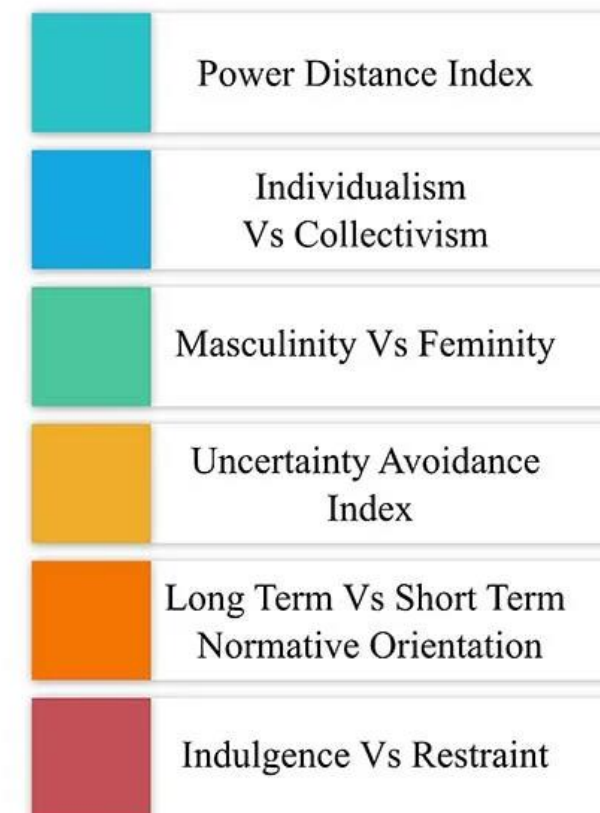
Ενότητα 2 - Τμήμα 2

Εννοιές της υγείας και της ασθένειας που επηρεάζονται από τον πολιτισμό

- Η γνώση των πολιτισμικών διαστάσεων μπορεί να αποκαλύψει τους τομείς και τις διαστάσεις στους οποίους η συμπεριφορά μας επηρεάζεται πολιτισμικά.
- Μια σημαντική προϋπόθεση για την επιτυχή διαπολιτισμική επικοινωνία είναι η κατανόηση των προτύπων συμπεριφοράς.

Ο Geert Hofstede ανέπτυξε το μοντέλο του με τις έξι πολιτισμικές διαστάσεις για αυτόν τον σκοπό.

- Αυτή η έννοια αποτελεί ένα εργαλείο που αναπτύχθηκε για να μας βοηθήσει να παρατηρούμε, να κατανοούμε και να συγκρίνουμε διαφορετικές κουλτούρες.

Πηγή εικόνας:
<https://www.simplypsychology.org/hofstedes-cultural-dimensions-theory.html#:~:text=Masculinity%20vs.%20Femininity,often%20emphasise%20performance%20and%20advancement>

Ενότητα 2 - Τμήμα 2

28

Εννοιές της υγείας και της ασθένειας που επηρεάζονται από τον πολιτισμό

Παράδειγμα: Η πολιτισμική διάσταση υψηλού/χαμηλού πλαισίου σε ιατρικό πλαίσιο

- Σε πολιτισμούς χαμηλού πλαισίου, τα θέματα αντιμετωπίζονται ρητά.
- Σε πολιτισμούς υψηλού πλαισίου, κυριαρχεί η έμμεση γλώσσα.
- Πρέπει να διαβάζει κανείς ανάμεσα στις γραμμές και να δίνει προσοχή στη μη λεκτική επικοινωνία για να κατανοήσει σωστά τις έννοιες.
- Τα άτομα με «υψηλό πλαίσιο» είναι συνηθισμένα να εκφράζουν συναισθήματα και συγκινήσεις, όπως η ανασφάλεια και ο φόβος, χωρίς να αναφέρονται άμεσα στην κατάσταση.

Ενότητα 2 - Τμήμα 2

Πολιτισμικά επηρεασμένες έννοιες της υγείας και της ασθένειας

Στην κουλτούρα μας, η εξήγηση των ασθενειών αντανακλά την ιδέα ότι το σώμα και ο νους λειτουργούν ξεχωριστά το ένα από το άλλο και ότι τα μεμονωμένα όργανα μπορούν να νοσήσουν μεμονωμένα.

Σε πολλές άλλες κουλτούρες, η ασθένεια θεωρείται αποτέλεσμα μιας δυσαρμονίας που επηρεάζει ολόκληρο το άτομο και όχι μόνο ένα μεμονωμένο όργανο.

Σε ορισμένους πολιτισμούς, πιστεύεται ότι οι ασθένειες προκαλούνται από υπερφυσικές δυνάμεις (π.χ. το κακό μάτι, δαίμονες, πνεύματα) ή από αμαρτίες, π.χ. ως τιμωρία για τις πράξεις του ατόμου. Συνεπώς, οι άνθρωποι συχνά δυσκολεύονται να μιλήσουν για την ασθένειά τους.

Ενότητα 2 - Τμήμα 2

Πολιτισμικά επηρεασμένες έννοιες της υγείας και της ασθένειας

Παράδειγμα:

Περιγραφή/αυτοδιάγνωση ασθενειών:

- Ο τρόπος με τον οποίο οι άνθρωποι διαγιγνώσκουν τις ασθένειές τους διαφέρει από χώρα σε χώρα.
- Στη Γαλλία και την Ιταλία, οι άνθρωποι συνήθως αποδίδουν την αδιαθεσία τους στο ήπαρ ή σε άλλα όργανα του πεπτικού συστήματος.
- Στις γερμανόφωνες χώρες, οι άνθρωποι παραπονιούνται συχνότερα για καρδιαγγειακά προβλήματα.
- Οι κάτοικοι μουσουλμανικών ή αραβικών χωρών συχνά περιγράφουν το ψυχικό στρες ως πονοκεφάλους.

Ενότητα 2 - Τμήμα 2

Πολιτισμικά επηρεασμένες έννοιες της υγείας και της ασθένειας

Ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σωματική και ψυχική ευεξία μέσω ασκήσεων στην τάξη.

Σημαντικό!

Οι μαθητές μπορούν να μιλήσουν για τις προσωπικές τους εμπειρίες, αλλά δεν πρέπει να πιέζονται να το κάνουν.

Μια χαλαρή και εμπιστευτική ατμόσφαιρα προάγει την ανταλλαγή μεταξύ των συμμετεχόντων. Ακολουθεί ένα παράδειγμα για το πώς μπορεί να ενσωματωθεί το θέμα της υγείας στα μαθήματα. Μπορείτε να προσαρμόσετε τις ασκήσεις ανάλογα με τις δικές σας συνθήκες.

Γερμανικά χωρίς σύνορα: ένα πρόγραμμα σπουδών ανοιχτής πρόσβασης για αρχάριους στη γερμανική γλώσσα

<https://grenzenlos-deutsch.com/sozial/e1/l2/#gsc.tab=0>

<https://pixabay.com/de/illustrations/de-menz-alzheimer-alter-puzzle-595638/>